

**СЧЕТОВОДНИ ДОКУМЕНТИ И ДОКУМЕНТИ, ИЗДАВАНИ
ОТ АВТОМАТИЧНИ УСТРОЙСТВА И СИСТЕМИ**

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 51 и чл. 52 от ДОПК

I. СЧЕТОВОДНИ ДОКУМЕНТИ

1. Счетоводните документи биват:

- **първични** – фактури, договори, товарителници, стокови разписки, разписки приходни и разходни касови ордери и др.
- **вторични** – счетоводни регистри, отчети за приходи и разходи, авансови отчети, оборотни ведомости, дневници за покупки и продажби, касова книга и др.

2. Доказателствена сила на:

а) първичните счетоводни документи

Първичните счетоводните документи представляват частни документи, които, подписани от лицата, които са ги издали, съставляват доказателство, че изявленията, които се съдържат в тях са направени от тези лица, т. е. те нямат удостоверителна сила спрямо документиранияте от тях обстоятелства, а се ползват само с формална доказателствена сила, че лицето сочено като техен издател е автор на изявлението, съдържащо се в документа.

б) счетоводните книги - регистри

Същите не са регламентирани в ЗСч, а са включени като приложение в националния сметкоплан, който съгласно ЗСч е примерен и има препоръчителен характер. Текущото счетоводно отчитане се организира по реда, определен от ЗСч, и утвърден от ръководството на предприятието индивидуален сметкоплан.

Счетоводните книги са вторични счетоводни документи.

Съгласно текста на чл. 51 от ДОПК, в правомощията на органа по приходите е да преценява вписванията в счетоводните книги според тяхната редовност в съответствие с изискванията на ЗСч. и с оглед на другите обстоятелства, установени в хода на производството.

СЧЕТОВОДНИ ДОКУМЕНТИ И ДОКУМЕНТИ, ИЗДАВАНИ ОТ АВТОМАТИЧНИ УСТРОЙСТВА И СИСТЕМИ

Основни принципи, които следва да съблюдава всяко данъчно задължено лице при осъществяване на своето счетоводство, за да може да се приеме, че същото е редовно, съгласно чл. 4, ал. 3 от ЗСч са:

- принципа за документалната обосновааност на стопанските операции и факти, като се спазват изискванията за съставянето на документите съгласно действащото законодателство;
- принципа за предимство на съдържанието пред формата, т.е. стопанската операция, отразена в счетоводните документи, да е действителна.

В Закона за корпоративното подоходно облагане /ЗКПО/, в сила от 01.01.2007г, е развит принципът за документална обосновааност, съгласно който:

- стопанската операция е документално обоснована, когато е вярно отразена в първичен счетоводен документ по см. на ЗСч;
- документална обосновааност на стопанската операция е налице и при условие, че липсващата информация може да се подкрепи с други документи, които я удостоверяват.

За да се направи тази преценка съобразно чл. 51 от ДОПК, следва да бъде извършена проверка на цялата документация на проверяваното лице, движението и кореспонденцията по всички счетоводни сметки, за съответствие със ЗСч, заедно с преценка на другите обстоятелства, установени в производството. Единствено цялостният преглед на счетоводството може да установи по безспорен начин редовното водене на счетоводството. Следва обаче да се има предвид, че дори и счетоводната документация на лицето да е перфектна, ако при цялостната ревизия или проверка се установи, че например сделката не е извършена, то това обстоятелство ще е от решаващо значение при определяне на задължения на лицето.

II. ДОКУМЕНТИ, ИЗДАВАНИ ОТ АВТОМАТИЧНИ УСТРОЙСТВА ИЛИ СИСТЕМИ

**СЧЕТОВОДНИ ДОКУМЕНТИ И ДОКУМЕНТИ, ИЗДАВАНИ
ОТ АВТОМАТИЧНИ УСТРОЙСТВА И СИСТЕМИ**

СЧИТА

Съгласно чл. 52 от ДОПК документи, издавани от автоматични устройства или системи при условия и по ред, определени в нормативен акт, се смятат за частен документ, издаден от лицето, на чието име е регистрирано устройството или системата, а в случай че устройството или системата не са регистрирани - от лицето, в чийто обект се намират. Такива например са касови бонове, издадени от **ЕКАФП и АТМ**

Въпреки, че поради своето естество, издаваните от автоматични устройства или системи документи са неподписани от лицата, чл. 52 от ДОПК въвежда предположението за авторство на документите, издавани от като частни документи, като им придава силата на документи издадени:

- от лицето, на чието име е регистрирано устройството или системата, или
- от лицето, в чийто обект се намират - в случай, че устройството или системата не са регистрирани.

Последицата е, че документираната чрез касовата бележка продажба, респ. отчетените обороти от автоматичните устройства и системи се считат за обороти на проверяваното лице, ако отговарят на горните условия.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)